

OŚWIADCZENIE KOŃCOWE na dzień 28 czerwca 2024 r.
Wspólne oświadczenie organizacji pozarządowych w reakcji na stanowisko Rady w sprawie rewizji Dyrektywy o prawach ofiar

1. W dniu 13 czerwca Rada Unii Europejskiej przyjęła swoje stanowisko w sprawie wniosku Komisji dotyczącego rewizji Dyrektywy o prawach ofiar. Parlament Europejski opublikował swoje stanowisko negocjacyjne już w kwietniu. Ponad dwanaście lat po przyjęciu Dyrektywy o prawach ofiar, była to okazja dla rządów, aby okazać solidarność ze wszystkimi ofiarami przestępstw i wzmocnić ich prawa oraz sposób traktowania.

2. Niestety, w obecnym stanowisku Rady państwa wykazały niewielką gotowość do zobowiązania się do wzmocnienia praw ofiar. W dużej mierze odrzuciły lub osłabiły propozycje Komisji Europejskiej, zamieniając zobowiązania na jedynie opcje. Podważyła to zakres Dyrektywy o prawach ofiar, pozostawiając różnorodne ofiary przestępstw niewystarczająco chronione i potencjalnie poszkodowane przez systemy, które mają je chronić i zapewniać sprawiedliwość. Na przykład, usunięto lub osłabiono konkretne prawa, w tym dotyczące bezpiecznego zgłaszania przestępstw, usług wsparcia sądowego, dostępu do opieki medycznej, ochrony prywatności, praw do informacji i udziału, odszkodowań od sprawców, środków prawnych oraz przeglądów decyzji. Dodatkowo, rola organizacji pozarządowych została zmniejszona poprzez usunięcie zobowiązań do koordynacji usług – które są w dużej mierze świadczone przez społeczeństwo obywatelskie – na poziom jedynie konsultacyjny. Zwiększa to ryzyko dalszej stygmatyzacji, dyskryminacji lub uprzedzeń. Dlatego niezbędne są jasne i wiążące zobowiązania dla państw członkowskich UE.

3. Stanowisko Rady kontrastuje z raportem Parlamentu Europejskiego, który przyjął propozycje budujące skuteczny ramowy akt prawny dla skoordynowanego wsparcia, ochrony i sprawiedliwości. Parlament Europejski uznaje, że działania i koszty związane z tym procesem to inwestycje w naszą przyszłość. Każde euro wydane na prawa i usługi dla ofiar zmniejsza koszty przestępczości i jej wpływ emocjonalny, a także zwiększa zdolność jednostek do powrotu do pracy, obok efektywności i skuteczności postępowań karnych. Propozycje Parlamentu Europejskiego zobowiązują do budowy rozwijającego się, bezpieczniejszego, bardziej odpornego i sprawiedliwego społeczeństwa, które podtrzymuje wartości UE, w tym prawa podstawowe.

4. Państwa członkowskie niedawno przyjęły Dyrektywę o przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, znowelizowaną Dyrektywę UE dotyczącą zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi, a obecnie negocjują Rozporządzenie ustanawiające zasady zapobiegania i zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci. Pokazuje to gotowość do dążenia do poprawy praw określonych grup ofiar, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, kobiet i ofiar handlu ludźmi. Państwa członkowskie powinny teraz potwierdzić swoje zobowiązanie wobec wszystkich ofiar przestępstw, niezależnie od ich tożsamości płciowej, orientacji seksualnej, wieku, niepełnosprawności, pochodzenia etnicznego, statusu pobytu, wieku i rodzaju wykorzystania, poprzez podniesienie minimalnych standardów dla wszystkich w rewizji Dyrektywy o prawach ofiar. Powinno być równe traktowanie wszystkich ofiar przestępstw; żadna ofiara nie powinna być pominięta.

5. Z nowym Parlamentem i odnowioną energią, wzywamy wszystkie państwa członkowskie UE i Parlament Europejski do stania razem – zjednoczeni dla każdej ofiary w UE. Wzywamy

ich do szczerego rozważenia rozwiązań zaproponowanych przez Komisję Europejską i Parlament, które ostatecznie uczynią prawa ofiar rzeczywistością. Wzywamy ich do honorowania zobowiązań wobec ofiar przestępstw; przyjmując silną Dyrektywę o prawach ofiar jako podstawowy akt prawny dla wszystkich ofiar przestępstw, państwa członkowskie mogą pokazać swoje zaangażowanie w wartościowanie podstawowych praw człowieka, godności ludzkiej i wartości, na których opiera się Unia Europejska.

Sygnatariusze:

AdVIC (Advocates for Victims of Homicide)

AGE Platform Europe

APAV (Portuguese Association for Victim Support)

ATENIN

Center for Reproductive Rights

European Forum for Restorative Justice (EFRJ)

European Women's Lobby (EWL)

Federation for Victim Support Ireland

France Victimes

ILGA – Europe

La Strada International

Proaktiv - Ein Projekt der Opferhilfe E.v.

Skalbes Latvia

Validity Foundation

Victim Support Finland

Victim Support Sweden

Stowarzyszenie Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy DROGA